

6.12.17

לכבוד,

ח"כ זאב אלקין

השר להגנת הסביבה

נכבדי,

הנדון: חוק הפיקדון – חובת קבלת החלטה בנושא מכלי המשקה הגדולים

הריני לפנות אליך בעניין הנדון בשם "אדם טבע ודין", בנוגע לאי הפעלתה במועד הנדרש על פי חוק של סמכות השר לקבוע באם יצרני מכלי המשקה עמדו ביעדי האיסוף והמיחזור מכח חוק הפיקדון. וזאת, כדלקמן:

1. לאחרונה פורסמו בכלי התקשורת ממצאי דוח ביקורת מטעם המשרד להגנת הסביבה, באשר לקשיים באימות דיווחי אל"ה על איסוף מכלי המשקה הגדולים מכח חוק הפיקדון.
2. אנו כמובן מודעים לכך שאין מדובר בדו"ח סופי וכי הדברים עוד טעונים בדיקה וליבון מצד הדרג המקצועי באגף פסולת. לפיכך, אין בכוונתנו לקפוץ למסקנות כלשהן בנדון, עד שתתקבל החלטה סופית על ידי הגורמים המוסמכים.
3. פנייתנו אליך נובעת, אפוא, מדברים שאמר כבוד השר בכנסת, מהם ניתן היה להבין כי קיימת אפשרות לפיה המשרד להגנת הסביבה ימנע מקבלת הכרעה בנוגע לעמידת אל"ה ביעדי האיסוף והמיחזור לשנת 2016.

4. למען הסר ספק בעניין זה, נבקש להביא בפניך את עמדתנו, לפיה החוק מחייב קבלת הכרעה מידית בנדון, תהא זו אשר תהא:

5. כידוע, בשנת 2010 אושר תיקון מס' 4 לחוק הפיקדון. במסגרת תיקון זה הוטלו על יצרני המשקאות יעדי איסוף ללא פיקדון. על פי החוק, החל ביום 1.1.16 היה על יצרני המשקאות לדווח דיווחים רשמיים למשרד להגנת הסביבה בנוגע למכלי המשקאות הגדולים.
6. ביום 14.1.16 פרסם המשרד נוהל דיווח בנוגע למכלי המשקה הקטנים, כאשר נוהל הדיווח בנוגע למכלי המשקה הגדולים פורסם רק במאי 2016.
7. למותר לציין, כי התנהלות המשרד להגנת הסביבה בנושא היתה פגומה, ומן הראוי היה להקדים ולפרסם את נהלי הדיווח טרם כניסתה לתוקף של חובת הדיווח. יחד עם זאת, אין הדבר פוטר את יצרני המשקאות מאחריות -

8. ראשית, בפועל דיווחים אלה כבר היו אמורים לזרום אל המשרד על פי חוק האריזות מזה מספר שנים, היות ומכל משקה גדול מוגדר על פי דין כאריזה.

9. כמו כן, החוק עצמו מחייב את היצרנים לגבות את דיווחיהם באסמכתאות מתאימות, למקרה שבו יצטרכו לגבות את הדיווח במסגרת הבקרה שעורך הרגולטור: כך, למשל, על פי סעיף 10 לחוק הפיקדון, מחובתם של יצרני המשקאות לדווח למשרד להגנת הסביבה על שיעור מכלי המשקה שנאספו ומוחזרו, ובכלל זה לדווח גם על אופן המיחזור (סעיף 10(א)(4)). כמו כן, יצרן ויבואן של מכלי משקה מחויבים על פי החוק לנהל רישום מפורט של המידע המהווה בסיס לדיווח ולאפשר לרגולטור לעיין בו. יתר על כן, המשרד להגנת הסביבה רשאי לדרוש מיצרן או יבואן להמציא לו כל מידע שעליו התבסס הדיווח. כלומר, המחוקק הדגיש במפורש, כי מלבד דיווחים מבוקרים על ידי רואה חשבון, על היצרנים לשמור את המידע שעליו התבסס הדיווח, על מנת לאפשר לרגולטור לבצע בקרה אפקטיבית במידת הצורך. מכאן, שהנטל על הוכחת מהימנות הדיווחים מוטל בראש ובראשונה על היצרנים.

10. יתרה מכך, מלבד קבלת דוחות מבוקרים, נתוני שקילה וכיו"ב, להבנתנו המשרד יכול בנקל להתחקות אחר ההשקעות הכספיות שביצעה אל"ה (או כל תאגיד מיחזור אחר הפועל ליישום חקיקת אחריות יצרן) ולהצליב את הנתונים אל מול דיווחיה הרשמיים. איסוף פסולת, שינועה, וקליטתה באתרים כרוכה בעלויות בלתי נמנעות שוודאי מתועדות (או למצער, אמורות להיות מתועדות), ומאן ניתן להסיק מסקנות מהימנות על הקף האיסוף שבוצע בפועל.

אדם טבע ודין

רחוב יהודה הלוי

טלפון 03.566.9939 פקס 03.566.9940

contact@adamteva.org.il

www.adamteva.org.il

11. אם כך, הנטל להוכיח את אמיתות הדיווחים מוטל על יצרני המשקאות, ולהבנתנו יש בידי המשרד די והותר כלים וסמכויות לצורך ביצוע בקרה על הנתונים.
12. יצוין, כי על פי החוק עבודת הבקרה והפיקוח הנ"ל של המשרד להגנת הסביבה אמורה לשמש בסיס להפעלת סמכותו של השר, אשר **מחויב** לקבוע, מדי שנה, אם יצרני המשקאות עמדו ביעדיהם, אם לאו.
13. בסעיף 7(ד) לחוק נקבע, כי "לא הגיע איסוף מכלי המשקה הגדולים הריקים בשנה כלשהי לשיעור של 55 אחוזים מכלל מכלי המשקה הגדולים המלאים ששיווקו יצרנים ויבואנים באותה שנה, **יודיע על כך השר, בהודעה שתפורסם ברשומות בתוך חודש ממועד קבלת הדוח הרבעוני האחרון לאותה שנה**, כאמור בסעיף 10".
14. דהיינו, **החוק מחייב את השר לקבל החלטה**, על בסיס המידע העומד לרשותו, בנוגע לעמידת היצרנים ביעדי החוק. לא זו בלבד, אלא שהחוק אף נקב במועד שבו על השר לפרסם את הודעתו בעניין. במקרה דנן, השר היה אמור לפרסם את הודעתו כבר בחודש מרץ 2017 (חודש לאחר הגשת הדוח הרבעוני האחרון לשנת 2016). אולם, במועד כתיבת שורות אלה כבר חלפה **כחצי שנה** תמימה מאז שחלף המועד להגשת **הדוח השנתי** מטעם היצרנים, והמשרד להגנת הסביבה עודנו בוחן את הנתונים...
15. לעמדתנו, בכל הכבוד הראוי, המועדים שנקבעו בחקיקה ראשית אינם בגדר המלצה, והמשרד להגנת הסביבה וכבוד השר מחויבים לעמוד בהם.
16. לאור זאת, יתבקש כבוד השר להכריע בנדון לאלתר, בהתאם לדרישתו המפורשת של חוק הפיקדון.
17. נודה לטיפולך והתייחסותך המהירים, על מנת שנוכל לכלכל את צעדינו בהתאם.

בכבוד רב,

עו"ד אסף רוזנבלום

מנהל המחלקה המשפטית
וראש תחום פסולת ומיחזור

עמית ברכה, עו"ד

מנכ"ל אדם טבע ודין

העתק:

סמנכ"ל שלטון מקומי, המשרד להגנ"ס

אגף אחריות יצרן, המשרד להגנ"ס

לשכה משפטית, המשרד להגנ"ס

אדם טבע ודין

רחוב יהודה הלוי 48, תל אביב | ת.ד. 15 | מיקוד 6100001

טלפון 03.566.9939 פקס 03.566.9940

contact@adamteva.org.il

www.adamteva.org.il